

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. november 2023
(OR. en)

16014/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0419(NLE)

FISC 274
ECOFIN 1286
N 107

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	24. november 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 736 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu muudatuse liidu nimel sõlmimise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 736 final.

Lisatud: COM(2023) 736 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.11.2023
COM(2023) 736 final

2023/0419 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud
halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu
muudatuse liidu nimel sõlmimise kohta**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Käesolevas ettepanekus käsitletakse Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi (edaspidi „Norra“) vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu¹ (edaspidi „leping“) muutmist.

Leping jõustus 2018. aasta septembris. Leping võimaldab ELi liikmesriikidel ja Norral teha koostööd sarnasel viisil, nagu liikmesriigid seda teevad nõukogu määruse (EL) nr 904/2010² ja nõukogu direktiivi 2010/24/EL³ alusel, et võidelda käibemaksupettuste vastu, ning abistada üksteist käibemaksu valdkonnas nõuete sissenõudmisel.

Vahepeal tehti nõukogu määrusesse (EL) nr 904/2010 nõukogu muutmismäärusega (EL) 2018/1541⁴ mitu muudatust ja võeti kasutusele uued halduskoostöö vahendid. Uued vahendid hõlmavad järgmist:

Eurofisci võrgustiku tugevdamine tugevdatud juhtimise, nn järelmeetmete (andmete ühine töötlemine ja analüüs) ja ühiselt läbiviidavate haldusuurimiste (ühisauditid) kaudu;

- koostöö teiste ELi õiguskaitseasutustega (Europol, OLAF);

- põhiteabe jagamine impordi ja sõidukite kohta.

Samuti nähti ette võimalus kasutada teabevahetuseks muid vahendeid kui tüüpvormid.

Lepingu artikli 41 lõikes 5 on sätestatud kord juhuks, kui lepinguosaline soovib lepingu läbi vaadata. Selle kohaselt esitab lepinguosaline ühiskomiteele selle kohta ettepaneku ning ühiskomitee annab soovitusel, eelkõige läbirääkimiste alustamiseks vastavalt lepinguosaliste rahvusvaheliste läbirääkimiste eeskirjadele.

Lepingu artikli 41 lõike 1 alusel loodud ELi-Norra ühiskomitee 25. novembril 2021 toimunud teisel koosolekul esitas Norra Kuningriik ametlikult taotluse lepingut täiendada ja muuta, et:

- võtta arvesse hiljuti ettenähtud halduskoostöö vahendeid (muude teabevahetusviiside kasutamine kui tüüpvormid, ühiselt läbi viidavad haldusuurimised ja Eurofisci raames võetavad järelmeetmed);

¹ Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vaheline käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitlev leping (ELT L 195, 1.8.2018, lk 3–22).

² Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

³ Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.3.2010, lk 1).

⁴ Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1541, millega muudetakse määruseid (EL) nr 904/2010 ja (EL) 2017/2454 seoses meetmetega, millega tõhustatakse halduskoostööd käibemaksu valdkonnas (ELT L 259/1, 16.10.2018, lk 1–11);

- ajakohastada viidet direktiivile 95/46/EÜ, mis tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta⁵, ning eelkõige viia sisse viide Euroopa Majanduspiirkonna lepingule⁶, mis on võrdväärne määrusega (EL) 2016/679.

Norra on seni aktiivselt osalenud enamikus Eurofisci töövaldkondades. 2020. ja 2021. aastal teavitas Norra liikmesriike võimalikest pettustest ja viie miljardi euro suurusest potentsiaalsest käibemaksukahjust süsiniku arvestusühikute valdkonnas.

Lepingu muutmine eespool osutatud uute vahendite lisamisega võimaldaks teha paremat koostööd ja tõhustaks pettustevastast võitlust, tuues seega mõlemale lepinguosalisele (Norra ja liikmesriigid) lisaväärtust.

Nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Norra Kuningriigiga Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu muutmiseks, võeti vastu 17. juunil 2022⁷.

Ühiskomitee soovitus alustada läbirääkimisi kooskõlas lepingu artikli 41 lõikega 5 (kirjavahetus) võeti kirjalikus menetluses vastu 2022. aasta oktoobris.

Läbirääkimiste voor toimus 18. novembril 2022 ja kokkulepe saavutati 27. juunil 2023.

Nõukogu on maksuküsimuste töörühmas ja kõrgetasemelises töörühmas tehtud edusammudest pidevalt teavitatud.

Komisjon leiab, et nõukogu läbirääkimisjuhistega seatud eesmärgid on saavutatud ja lepingu eelnõu on liidule vastuvõetav.

Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitlev lepingu muudatus kirjutati liidu nimel alla XXX.

• **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Lepingu muutmise üle peeti läbirääkimisi kooskõlas nõukogu poolt 17. juunil 2022 vastu võetud põhjalikele läbirääkimisjuhistele.

Käibemaksualase halduskoostöö tõhustamine kolmandate riikidega on üks meetmetest, mis kuulutati välja Euroopa Komisjoni 2020. aasta teatises õiglase ja lihtsa maksustamise kohta majanduse taastamise strateegia toetamiseks⁸.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88).

⁶ <https://www.efta.int/eea/eea-agreement>

⁷ Nõukogu 17. juuni 2022. aasta otsus (EL) 2022/1311, millega antakse komisjonile luba alustada läbirääkimisi Norra Kuningriigiga Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu muutmiseks (ELT L 198, 27.7.2022, lk 14–15).

⁸ Meede 14, COM/2020/312 final

Lisaks tuleb märkida, et lepingu muudatus hõlmaks juba kehtivaid koostöövahendeid, mida liikmesriigid kohaldavad määruse (EL) nr 904/2010 alusel.

Seetõttu on käesolev algatus kooskõlas komisjoni praeguse käibemaksupoliitikaga ja ühtlustaks liidu õigustiku abil liikmesriikide koostööd Norraga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesolev ettepanek esitatakse nõukogule vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 218 lõikele 6.

ELi toimimise lepingu artikli 3 lõikes 2 on sätestatud, et lisaks ELi toimimise lepingu artikli 3 lõikes 1 loetletud valdkondadele kuulub liidu ainupädevusse ka rahvusvahelise lepingu sõlmimine, kui selle sõlmimise näeb ette liidu seadusandlik akt või kui lepingut on vaja selleks, et võimaldada liidul teostada oma sisemist pädevust, või kui selle sõlmimine võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende kohaldamisala.

Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt võib leping, mis hõlmab juba täielikult ühtlustatud valdkonda, mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala⁹.

Lepingu läbivaatamine selleks, et hõlmata nõukogu määrusega (EL) 2018/1541 kehtestatud uued halduskoostöö vahendid, kuulub liidu ainupädevusse. Viiteid direktiivile 95/46/EÜ võib ajakohastada määrusega (EL) 2016/679 vastavalt ühiskomitee otsusele lepingu artikli 41 lõike 2 punkti k alusel. Ajakohastamise küsimust võib arutada ka lepingu teksti üle peetavatel taasavatud läbirääkimistel.

Kooskõlas aluslepingutega teeb komisjon ettepaneku lepingu sõlmimiseks liidu nimel.

• Proportsionaalsus

Lepingu muudatusesse lisatavad koostöövahendid on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ega lähe kaugemale sellest, mis on vajalik Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksualase halduskoostöö ühise raamistiku loomiseks. See lepingu muudatus võimaldab liikmesriikide ametiasutustel, kes vastutavad käibemaksualaste õigusaktide kohaldamise eest, teha koostööd Norra maksuhalduritega samal viisil, nagu nad teevad koostööd omavahel ELi piires, ja tugineda ELi õigustikule.

3. MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Mõjuhindang

Parema õigusloome vahendi nr 7¹⁰ kohaselt ei ole mõjuhindang vajalik, kui mõju ei ole võimalik eelnevalt selgelt kindlaks teha, kui mõju on väike või kui komisjonil on selles küsimuses vähe või pole üldse valikut.

⁹ Euroopa Kohtu arvamus 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, punkt 118 ja seal viidatud kohtupraktika.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/br_toolbox-nov_2021_en_0.pdf

Muudatuse eesmärk on viia käibemaksualast halduskoostööd ja andmekaitset käsitlevad ELi õigusaktid võimalikult suures ulatuses kooskõlla juba kehtiva ELi ja Norra vahelise käibemaksualase koostöö lepinguga. Praktikas ei võeta kavandatava soovitusel tulemusel vastu uut õigusakti, vaid muudetakse ELi ja Norra vahelist lepingut.

- **Põhiõigused**

Kavandatavas lepingus järgitakse Euroopa Liidu põhiväärtusi, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 2 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatud muudatustega antakse liikmesriikidele koostööks Norraga nii palju kui võimalik ja vastavalt vajadusele uusi vahendeid, mis on sarnased määrusega (EL) nr 904/2010 ja määrusega (EL) 2018/1541 kehtestatud vahenditele vahetult pärast ELi ja Norra vahelise lepingu allkirjastamist ja sõlmimist. Lisaks ajakohastatakse muudatusega viidet kehtetuks tunnistatud direktiivile 95/46/EÜ viitega EMP lepingu XI lisa punkti 5e kohaselt vastu võetud siseriiklikele õigusnormidele ja määrusele (EL) 2016/679 isikuandmete kaitse kohta. Ühtlasi selgitati, et EMP lepingu XI lisa punktis 5e osutatud andmekaitsenormide alaste vaidluste puhul ei konsulteerita ühiskomiteega.

Eelkõige hõlmab muudatus järgmist:

1. Ühiselt läbiviidud haldusuurimised (nn ühisauditid):

Artikli 13 lõike 2 punktiga a kehtestatakse võimalused ühiselt läbiviidavate haldusuurimiste jaoks, nagu on juba ette nähtud määruse (EL) nr 904/2010 artikli 28 lõike 2a kohaseks liikmesriikidevaheliseks koostööks. See artikkel võimaldaks ühe riigi pädevate asutuste volitatud ametnikel viibida teise riigi ametnike läbiviidavate haldusuurimiste juures ja osaleda ühiselt läbiviidavates haldusuurimistes.

2. Eurofisc – Järeelmeetmed

Artikli 15 lõike 1 punkt a võimaldaks võtta Eurofisci raames Norra osalusel järeelmeetmeid, nagu on juba võimalik liikmesriikide vahel vastavalt määruse (EL) nr 904/2010 artikli 33 lõike 2 punktile d. Eurofisci raames saaksid liikmesriigid ja Norra koordineerida osalevate liikmesriikide haldusuurimisi seoses pettusega, mille on tuvastanud Eurofisci kontaktametnikud.

3. Direktiivi 95/46/EÜ õigusliku viite ajakohastamine

Kuna isikuandmete kaitse üldmäärus (EL) 2016/679 on EMP lepingusse kohandustega üle võetud, asendatakse artikli 6 kavandatud muudatustega viide direktiivile 95/46/EÜ viitega määrusele (EL) 2016/679 ja EMP lepingu XI lisa punktile 5e.

Kuna kavandatav artikkel 6 sisaldaks viidet EMP lepingu XI lisa punktile 5e, oleks vaja muuta lepingu artiklit 42, et teha selgeks, ühiskomitee ei ole pädev lahendama üldisi andmekaitse vaidlusi.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu muudatuse liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 113 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktiga b,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,

ning arvestades järgmist:

1. Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu² (edaspidi „leping“) kohane koostööraamistik on juba andnud väga positiivseid tulemusi;
2. Nõukogu määruse (EL) nr 904/2010 muutmisega nõukogu määrusega (EL) 2018/1541³ on ELi õigusaktidesse lisatud uued koostöövahendid;
3. Seetõttu tuleb lepingut muuta, et anda liikmesriikidele Norraga tehtavaks koostööks uued vahendid;
4. Läbirääkimiste tulemusel koostatud lepingu muudatuse tekst kajastab nõuetekohaselt nõukogu antud läbirääkimisjuhiseid.
5. xxxx allkirjastati kooskõlas nõukogu otsusega (EL) XXXX⁴ Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu (edaspidi „leping“) muudatus [eeldusel et see sõlmitakse hiljem]. Euroopa Andmekaitseinspektoriga on

¹ Arvamus XXX (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

² Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vaheline käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitlev leping (ELT L 195, 1.8.2018, lk 3–22).

³ Nõukogu 2. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1541, millega muudetakse määruseid (EL) nr 904/2010 ja (EL) 2017/2454 seoses meetmetega, millega tõhustatakse halduskoostööd käibemaksu valdkonnas (ELT L 259/1, 16.10.2018, lk 1–11);

⁴ Nõukogu otsus (EL) xxxx Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu muudatuste liidu nimel allkirjastamise kohta (ELT L xxxx).

konsulteeritud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2018/1725⁵ artikli 42 lõikega 1,

6. Leping tuleks Euroopa Liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu muudatus kiidetakse liidu nimel heaks.

Lepingu muudatuse tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku, kes on Euroopa Liidu nimel volitatud edastama lepingu artikli 44 lõikes 4 ette nähtud teate, et väljendada Euroopa Liidu nõusolekut end lepinguga siduda.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98).